



### **Milí čitatelia,**

v súčasnom čísle časopisu *Onkológia* sú dva články venované liečbe karcinómu prsníka a lymfómov v tehotenstve a jeden článok je venovaný neskorej toxicite u pacientov s germinatívnymi nádormi.

Spoločnou rovinou všetkých troch článkov je onkologická liečba u pacientov vo fertílom veku. Tak ako sa posúva veková hranica tehotných žien smerom nahor, nie je úplne zriedkavé stretnúť sa v našej klinickej praxi s tehotnými pacientkami nielen s nádorovými ochoreniami typickými pre mladý, ale aj stredný vek.

V tehotenstve je diagnóza malígneho ochorenia, ktoré je potrebné liečiť onkologickou liečbou, spojená na jednej strane s obavami o život matky, v prípade, že nebude liečba začatá včas a nebude dostatočne intenzívna, a na druhej strane s obavami, že onkologická liečba môže mať potenciálne nepriaznivý vplyv na vývoj plodu a priebeh tehotenstva. Problém býva aj limitácia použitia niektorých štandardných zobrazovacích vyšetrení, ktoré prispievajú k stanoveniu rozsahu ochorenia, ako aj fakt, že u tehotných pacientok neexistujú údaje z prospektívnych klinických štúdií. Významnú úlohu tu zohráva skúsený multidisciplinárny tím a podmienkou je aj informované spolurozhodovanie samotnej pacientky.

Germinatívne nádory semenníkov sú síce pomerne zriedkavá malignita, ale vo veku 18 až 39 rokov patria medzi jedno z najčastejších malígnych ochorení u mužov. Vďaka zavedeniu cisplatiny do liečby predstavujú model kurabilného malígneho ochorenia. Z dôvodu dlhodobého prežívania po liečbe sa u pacientov nezáriedka stretávame s neskorými následkami liečby, ktoré samotné môžu byť príčinou závažnej morbidity, ale aj mortality pacientov. Je preto potrebné o neskorej toxicite vedieť a tam, kde je to možné, jej vzniku predchádzať. Dôležitý význam má celoživotné sledovanie pacientov, ktoré je zamerané na včasnú identifikáciu a liečbu neskorej toxicity ako aj jej rizikových faktorov s cieľom zníženia morbidity, ako aj predčasnej mortality.

Veríme, že diskutované témy budú pre vás odborným prínosom.

**MUDr. Mária Rečková**